PM

DATUM: 2026-11-04

AVDELNING: Avdelning för marknader

HANTERINGSKLASS: Ö P P E N

Finansiering av valutareserven

Likt andra centralbanker har Riksbanken en valutareserv. Den uppgick i slutet av oktober till cirka 450 miljarder kronor. Enligt riksbankslagen ska Riksbanken förvalta sina tillgångar för att kunna fullgöra sina uppgifter och befogenheter samt för att generera en tillräcklig avkastning för att finansiera den egna verksamheten. Vidare ska tillgångarna i valutareserven förvaltas med låg risk och med beaktande av Riksbankens ställning som centralbank och syftet med innehavet.

Valutareservens storlek och sammansättning bestäms i stor utsträckning av Riksbankens uppdrag. Valutareserven påverkar också Riksbankens resultat- och balansräknings exponering mot valutarisk. Valutareserven ska framför allt kunna användas för att ge likviditetsstöd i utländsk valuta till exempelvis banker verksamma i Sverige, intervenera på valutamarknaden samt fullgöra Sveriges åtaganden i Internationella valutafondens (IMF) system för särskilda dragningsrätter (SDR).

Tillgångarna i valutareserven är fördelade på 70 procent USD, 17,5 procent EUR, 5 procent GBP, 5 procent AUD och 2,5 procent NOK.

Riksbankslagen och finansiering

Valutareserven kan finansieras antingen med eget eller lånat kapital. Det lånade kapitalet kan vara i form av lån i svenska kronor (exempelvis sedlar och mynt eller penningpolitisk skuld) eller lån i utländsk valuta (exempelvis valutalån).

Enligt 10 kap. riksbankslagen får Riksbanken besluta om upplåning i utländsk valuta via Riksgälden för att finansiera valutareserven. Den samlade upplåningen får vid tidpunkten för beslutet motsvara högst fem procent av BNP. Om det föreligger synnerliga skäl får Riksbanken, i syftet att tillfälligt förstärka valutareserven, besluta om en större upplåning.

Postadress: 103 37 Stockholm, **Besöksadress:** Brunkebergstorg 11
Telefon: 08-787 00 00, **Webb:** riksbank.se

Hantering av valutarisker och valutareserven

För närvarande är valutarisken den enskilt största risken på Riksbankens balansräkning. Storleken på valutarisken avgörs av storleken på valutareserven och hur tillgångarna finansieras. För en given storlek på valutareserven kan valutarisken minska genom att lån tas upp i samma valuta som tillgångarna. När både tillgångar och skulder är i samma valuta tar effekter av växelkurssvängningar ut varandra.

År 2021 beslutade Riksbanken att egenfinansiera den upplånade delen av valutareserven och att avveckla upplåning i valuta från Riksgälden. Det medförde att tillgångarna i valutareserven i utländsk valuta finansierades med svenska kronor[1].

Ett sätt att minska valutarisken är att använda valutaswappar. I september 2023 beslutade Riksbanken att valutasäkra en fjärdedel av valutareserven med valutaswappar för att minska de finansiella riskerna[2].

Nuvarande marknadsläge och framtida åtgärder

Den svenska kronan har den senaste tiden uppvisat en betydande volatilitet, i synnerhet gentemot den amerikanska dollarn, där 12-månadersförändringen i växelkursen tidvis har varit över 20 procent. En generell förstärkning av kronan med 20 procent skulle innebära en ekonomisk förlust för Riksbanken på cirka 70 miljarder kronor i valutareserven eller cirka 48 miljarder kronor för bara dollarandelen, trots nuvarande valutaswappar.

Mot bakgrund av balansräkningens känslighet mot växelkursförändringar ser Riksbanken över finansieringen av valutareserven inklusive användningen av valutaswappar.

En preliminär bedömning är att det är önskvärt att minska valutaexponeringen ytterligare med motsvarande ungefär 100 miljarder kronor via valutalån från Riksgälden.

I bedömningen ingår att Riksbanken med start under 2027, och givet stabila marknadsförhållanden, kommer att låna utländsk valuta via Riksgälden motsvarande cirka 200 miljarder kronor. Ett genomförande skulle dels bestå av försäljning av utländsk valuta mot svenska kronor, dels ersättning av nuvarande valutaswappar. Varje del uppgår till motsvarande cirka 100 miljarder kronor. Det fullständiga genomförandet beräknas ta 12–18 månader.

---

[1] Riksbanken påbörjar övergång till helt egenfinansierad valutareserv | Sveriges Riksbank

[2] Riksbanken överväger att minska valutarisken i valutareserven | Sveriges Riksbank

Minskning av valutarisken genom valutalån innebär att Riksbanken kommer att sälja utländsk valuta mot kronor. Köp av kronor kan potentiellt medföra en effekt på kronans växelkurs. Transaktionerna kommer därför att spridas jämnt under perioden för att minimera påverkan på växelkursen.

Köpet av kronor och avvecklingen av valutaswappar medför att banksystemets likviditetsöverskott gentemot Riksbanken kommer att minska med motsvarande belopp.

Den planerade förändringen syftar inte till att påverka storleken på valutareserven över tid och har inget penningpolitiskt syfte. Användningen av valutalån genom Riksgälden påverkar även den konsoliderade bruttoskulden (Maastrichtskulden). Den sistnämnda inkluderar ej Riksbankens bruttoskuld. Om även den inkluderas påverkas inte den offentliga sektorns bruttoskuld eftersom åtgärden minskar Riksbankens bruttoskuld i samma utsträckning som Maastrichtskulden ökar.

Mer detaljer och slutligt besked i frågan planeras i anslutningen till det penningpolitiska beslutet i december.